

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

meddelad i Stockholm den 31 oktober 2005

Mål nr

T 3428-04

KLAGANDE

Billerud Aktiebolag, 556025-5001

Ombud: Bolagsjurist UJ

SAKEN

Tillstånd för befintlig och utökad produktion vid Gruvöns bruk,
Grums kommun, Värmlands län

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Svea hovrätt, Miljööverdomstolen, dom den 30 juni 2004 i mål M 10499-02

DOMSLUT

Högsta domstolen förklarar att en miljödomstol vid tillståndsprövning kan överlåta åt tillsynsmyndighet att meddela provisoriska föreskrifter.

Högsta domstolen finner inte skäl att meddela prövningstillstånd i målet i övrigt. Miljööverdomstolens domslut står således fast.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Billerud Aktiebolag har yrkat dels att delegationen till tillsynsmyndigheten att meddela provisoriska föreskrifter skall utgå, dels att prøvotidsförordnandet avseende transporter skall upphävas.

Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd i frågan om meddelande av provisoriska föreskrifter kan delegeras till tillsynsmyndighet och förklarat frågan om meddelande av prövningstillstånd rörande målet i övrigt vilande.

DOMSKÄL

När tillstånd lämnas till en verksamhet får miljödomstolen enligt 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken överlåta åt tillsynsmyndighet att fastställa villkor av mindre betydelse. Vidare får miljödomstolen enligt 22 kap. 27 §, när verkningarna av verksamheten inte kan förutses med tillräcklig säkerhet, vid meddelande av tillstånd skjuta upp frågan om vissa villkor till dess erfarenhet vunnits av verksamhetens inverkan. Om det är nödvändigt för att motverka olägenheter, skall därvid provisoriska föreskrifter om skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått meddelas.

Enligt miljödomstolens i denna del inte ändrade dom har de slutliga villkoren för utsläpp till luft av svaga gaser skjutits upp. I samband därmed har det överlåtits åt tillsynsmyndigheten att meddela provisoriska föreskrifter avseende åtgärder för att begränsa utsläppen av svaga gaser.

Billerud AB har gjort gällande att miljödomstolen inte lagligen kan delegera meddelandet av provisoriska föreskrifter till tillsynsmyndighet med stöd av 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken. Bolaget har därvid hävdad att det klart och tydligt framgår av bestämmelsen att delegationsutrymmet endast avser villkor och att det saknas anledning att göra vidare tolkningar av bestämmelsens innehåll; om lagstiftaren hade avsett att delegationsrätten även skulle omfatta provisoriska föreskrifter enligt 27 § skulle det ha angetts i den bestämmelsen.

Möjligheten att delegera meddelandet av villkor av mindre betydelse till tillsynsmyndighet infördes i 20 § miljöskyddslagen (1969:387) år 1989. Bestämmelsen överfördes i sak oförändrad till miljöbalken, som ersatte miljöskyddslagen år 1999. I förarbetena till bestämmelsen (prop. 1987/88:85 s. 271 f. och 304) angavs den närmare tekniska utformningen av en reningsutrustning som exempel på villkor av mindre betydelse. Frågan huruvida meddelande av provisoriska föreskrifter kunde överlåtas åt tillsynsmyndighet behandlades åtminstone inte direkt och har inte heller berörts vid införandet av miljöbalken.

Provisoriska föreskrifter gäller endast under en begränsad provotid och skall omprövas när den uppskjutna frågan avgörs, vilket enligt 22 kap. 27 § tredje

stycket miljöbalken skall ske så snart som möjligt. De villkor som fastställs enligt 22 kap. 25 § när ett tillstånd meddelas gäller tills vidare om inte tillståndet tidsbegränsas enligt 16 kap. 2 §, vilket är mindre vanligt. Ett villkor kan omprövas endast under vissa förutsättningar på ansökan av myndighet eller tillståndshavaren. Villkor har därmed betydligt mer omfattande rättsverkningar än provisoriska föreskrifter. Detta måste innebära att en miljödomstol kan överlåta åt tillsynsmyndighet att fastställa provisoriska föreskrifter i motsvarande utsträckning som miljödomstolen får överlåta åt tillsynsmyndigheten att fastställa villkor.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Lennander, Victor, Håstad
(referent), Lindeblad och Nyström
Föredragande revisionssekreterare: Wikström